

نشست از سلسله نشست‌های
پژوهشی میراث مکتوب

۴۹

رومات

ارج نامه ملک الشعراء

خودش بوده و سبک‌شناسی او کتابی است که در مورد خود شاهکار بوده و امروز نیز از مفیدترین کتابها است که هر دانشجویی بایستی این کتاب را بخواند. و این نشان دهنده این است که ذهن و ذوق مرحوم بهار چقدر سالم و درست بوده است.

دکتر منصور رستگار فسایی دیگر سخنران این نشست، ملک الشعراء بهار را بهار دوران معاصر و بهار شاعران معاصر ایران خواند که با شروع دوره بیداری در ایران بار رسالت شعر فارسی را بر دوش کشید. به زعم وی بهار نه تنها شاعر بود، محقق، تصنیف‌ساز، روزنامه‌نگار، سیاستمدار و مبارز اجتماعی و سیاسی بود. بهار همچون کوهی استوار فردوسی وار می‌کوشید تا نماد ایران عصر خویش باشد.

وی بهار را خاتم شاعران دانست که در انواع شعر تبحر داشته است. کارهای بهار در ادامه سبک و سیاق سنتی شعر فارسی است که در تصحیح متون راهگشاست.

علی میرانصاری سخنران دیگر نشست و تدوینگر ارج‌نامه بهار در سخنان خود چنین گفت:

کتاب ارج‌نامه بهار مجموعه‌ای است که به ملک الشعراء بهار، نه به عنوان یک شاعر و یا یک سیاستمدار، بلکه به عنوان

چهل و نهمین نشست از سلسله نشست‌های مرکز پژوهشی میراث مکتوب، عصر دوشنبه ۸۵/۸/۸ در محل مرکز برگزار شد.

این نشست که در صد و بیست‌مین سالگرد تولد ملک الشعراء بهار و با حضور دختر ایشان خانم چهارآزاد بهار به بررسی دومین ارج‌نامه از مجموعه ارج‌نامه‌های تحقیقی و تصحیحی متون برگزار شد، با استقبال بسیاری مواجه بود.

ابتدا اکبر ایرانی رئیس مرکز ضمن ذوابعد خواندن شخصیت بهار هدف از انتشار ارج‌نامه‌های بزرگان و مفاخر این مرز و بوم را شناساندن و در دسترس قرار دادن آثار آنان به علاقه‌مندان و جوانان دانست.

وی افزود: این مجموعه‌ها درس‌نامه‌ای است برای کسانی که می‌خواهند با شیوه‌های تصحیح متون آشنا شوند. سپس در ادامه با تأکید و استقبال از فرهنگ نقد آن را گامی مثبت در جهت هرچه بهتر شدن کارهای آینده مرکز دانست.

سپس دکتر فتح‌الله مجتبابی ضمن تشکر از مرکز پژوهشی میراث مکتوب در خصوص برگزاری چنین نشست‌هایی، این عمل را بسیار شایسته و درخور بزرگان و مفاخر دانست. وی ملک الشعراء بهار را بعد از فردوسی بزرگترین شاعر حماسه‌سرای ملی دانسته و او را همتای حافظ و سعدی و خواجه نصیر و ابن‌سینا آینه تمام‌نمای زمان خود نامید.

دکتر مجتبابی، بهار را از شخصیت‌هایی برشمرد که همواره نام و آثارشان پایدار خواهد بود. از نظر او بهار طیف وسیعی را در شاعری داشت، چنانکه تصنیف مرغ سحر او هنوز زنده است و هیچ‌وقت نخواهد مرد.

دکتر مجتبابی عنوان کرد: بهار در جریانات سیاسی و فکری زمان خود فعال بود و منظومه‌ای که در آن زمان با عنوان جغد جنگ سرود، از طرف همه موافقین و مخالفین جریانات سیاسی بعنوان عالی‌ترین اثر پذیرفته شد.

همچنین تحقیقات مرحوم بهار هر کدام در بستر زمان

ایران رسم بوده یادبود شخصی را در روز مرگش می‌گیرند، ولی این اولین بار است که در روز تولد کسی دور هم جمع شده و یادش می‌کنیم، و من از این لحاظ خیلی خوشحال هستم. همچنین وی از آقای ایرانی برای برگزاری چنین نشستی تشکر کرده و ابراز قدردانی خود را نیز به آقای میرانصاری برای تهیه این ارج نامه، بیان داشت.

در پایان به پاس زحمات آقای میرانصاری در تدوین ارج نامه بهار، لوح تقدیر و هدیه‌ای به ایشان اهدا شد.

عاشقان بهار

سروده محمد حسین تسبیحی

ما همه فرماندهان عشق و ایمان آمدیم
 ما همه لطف سخن را گل به دامن آمدیم
 ما همه پیوسته راه وفا در جام جان
 ما همه گلچهرگان خورشید تابان آمدیم
 ما همه نوروز پیروزی به دست آورده‌ایم
 ما همه باد صبا اندر بهاران آمدیم
 ای بهاران، ای گل خوشبوی نوروزی بیا
 ای خوشا ما را که از گلزار ایران آمدیم
 خوش بود نور بهاران در دل آزادگان
 ما همه پیمانگر شاه خراسان آمدیم
 بلبلان در شور و غوغا با گل و گلزارها
 با گل و شعر و غزل سرو خرامان آمدیم
 آن که خواهد بوسه پیروزی از شعر و سخن
 لفظ و معنی را به هم پیوسته شادان آمدیم
 ما همه سازندگان خوی و خلق نیکوی
 ما همه شیرین زبان و حق شناسان آمدیم
 ما همه ایرانیان حق پرست و حق شناس
 ماهر تسخیر قلب خود پسندان آمدیم
 سرونواز عاشقی رقصان بود در ملک دل
 دلبر و دلدار فارسی را به فرمان آمدیم
 جمله بر بام فلک در دست ما جام جهان
 کشف محجوب حقیقت را شتابان آمدیم
 ماکه در جشن بهاران همدل و هم جان شدیم
 ما همه کوششگر فرهنگ خوبان آمدیم
 جمله گل‌ها در بهاران زنده و خوشبو شده
 ما همه روشنگران راه یزدان آمدیم
 ما همه خوشبو نشسته در کنار یکدیگر
 ارجنامه از بهار است و غزل خوان آمدیم

یک مصحح متون کهن فارسی نگریسته است. بهار نه تنها یکی از بزرگترین شاعران زبان فارسی بلکه به عنوان سیاسی‌ترین آنها مطرح است. سپس وی به بررسی زمینه‌های سیاسی و اجتماعی و ارائه مقاطع زندگی بهار پرداخت.

در ادامه دکتر اصغر دادبه دیگر سخنران این نشست به حوزه‌های دانش پژوهی بهار پرداخته و آن را بی نظیر خواند. وی با یادآوری تمنای بهار از جوانان در دفاع از میهن، یک بعد از ابعاد این صیانت را بعد علمی و به تبع آن تصحیح متون خواند. از نظر دکتر دادبه ملک الشعراء بهار اعتدالی بین دو مکتب سرعت و دقت را دستمایه کارهای خود قرار داده بود. وی پیرو مرحوم نفیسی در مکتب سرعت و پیرو مرحوم قزوینی در مکتب دقت بود.

خانم چهرآزاد بهار، فرزند مرحوم بهار که در این نشست حضور داشت، در سخنان کوتاهی عنوان کرد: همیشه در

عکس‌ها از: شهرزاد نیازی

میر ما انصاری، این دانش پژوه سخت کوش
 همدل و همراز او، ما راست گوینان آمدیم
 این پژوهشگاه میراث کهن پاینده باد
 عهد میراث کهن را جان فشانان آمدیم
 اکبر ایرانی آورده «بهار» زندگی
 همدل و همراه او افتان و خیزان آمدیم
 گلشن شعر «بهار»، مرغ سحر همخوان شده
 کاخ عرفان و ادب را باغ و بوستان آمدیم
 مجمل تاریخ ما شد قصه‌های کار ما
 رستم دستان عشقیم، زال دستان آمدیم
 ما همه شهنامه خوان بارگاه طوس عشق
 هم دل فردوسی، آن پیر سخندان آمدیم
 تشنه آزادی هستیم و یار مهربان
 ما همه آزاده‌ایم، جویان انسان آمدیم
 رحمت حق بر تو بادا، ای بهار عاشقان
 زنده جاویدان تویی، ما جمله برهان آمدیم
 من «رهایم» بر لبم همواره جاویدان «بهار»
 جاودانه در بهار باغ نیکان آمدیم

زین همایش هر کسی یک سان و یک دل از وفا
 رازگوی حرف حق را ماه ماهان آمدیم
 نعت و حمد احمد و ذات احد در جان ما
 برتر و بالاتر از هر کس نوا خوان آمدیم
 حق و انصاف و عدالت آمده در دست ما
 گویا در این طریق، قسطاس و میزان آمدیم
 این همایش شد مبارک ای ادیبان وطن
 ما همه کوششگران را جان به قربان آمدیم
 خوش بود فرهنگ ما در سایه عشق «بهار»
 سر به دست و جان به کف با لاله رویان آمدیم
 ای «بهار»، ای جان جان، ای نو بهاران ادب
 روی بنما سوی ما، تبریک گوینان آمدیم
 ما شکوفان گشته‌ایم از شعر تو در شهر عشق
 ما، در این گلزار تواز مشهد جان آمدیم
 هم ادیب و هم محقق، این همه مردان مرد
 جمله یاران ترا شمع شبستان آمدیم
 مرکز میراث مکتوب و پژوهش‌های آن
 ارجمند است و مقدس، ارج گوینان آمدیم

